

# Toplumsal Cinsiyet: Temel Kavramlar

Alev Özkazanç

# Ataerkillik ve Erkek Egemenliği

- ❖ **Patriyarka (Eski Roma hukuku)** : Pater: başka kimseye bağlı olmayan ve bir aile ile bir mülk üzerinde otoritesi olan erkekler.
  - Yunanca ve latince pater (baba) ve archie (kökeni egemenlik, erk) sözcüklerinin birleşimi: baba otoritesi... kökenin otoritesi
  - **Kutsal metinlerde patriyarklar**: Tufan'dan önce yaşamış ilk aile reisleri...Kilise babaları (örn. Konstantinopolis patriyarki)
  - **19. yüzyılda antropoloji eserleri**: matriyarka ve patriyarka kavramları (Morgan ve Bachofen ve Engels): patriyarka: babalık hukuku ve analık hukuku
  - **19. yüzyıl kullanımı**: “paterfamilias” otoritesi ve “patriyarkal erdemler”: adetlerde sadelik, azla yetinme ve kır hayatı, aile reislerinin öne çıktığı küçük kırsal topluluk ideali.

# Feminist kavram olarak patriyarka

- 1970'lerde feminist bir kavram olarak patriyarka: erkek egemenliği ve kadınların ezilmesi .
- Feminist anlamın mucidi Kate Millett. Cinsel Politika (1971).
- Feminizmde anaerkillik tartışmasının seyri.
- Baba ve koca egemenliği olarak patriyarka kavramı
- **İtirazlar:** baba mı erkek mi (koca mı?) bazı toplumlarda otorite dayıdadır.
- Biyolojik baba olsa da olmasa da erkek egemenliği
- **Modern feminist anlam:** Collins Theasarus Sözlüğü, 1987: "Ailenin ve soyun reisinin erkek olduğu bir toplumsal örgütlenme".

# Patriyarka kuramları

- Patriyarka, erkek egemenliği, kadınların ezilmesini sağlayan sistemin bütünü.
- Kapitalizmden farklı ona indirgemez olan ayrı (özerk) bir tarihsel toplumsal yapı.
- Kapitalizm ile patriyarka arasındaki ilişki tartışması
- Radikal feminizm ve sosyalist feminizm ayrımı
- **Zillah Eisenstein:** Capitalist Patriarchy and the Case for Socialist Feminism (1979)

# Kapitalist patriyarka

- Heidi Hartman: (1981) *Unhappy Marriage of Marxism and Feminism*:
- Patriyarka erkekler arasındaki bir dizi toplumsal ilişkidir, maddi bir temeli olan ve kendi aralarında bir hiyerarşi olsa da kadınlar üzerinde egemenlik kurmalarını sağlayacak şekilde erkekler arasında karşılıklı bağımlılık ve dayanışma kuran bir dizi toplumsal ilişkiler.
- Patriyarka hiyerarşisinde tüm erkekler, hiyerarşideki yerleri ne olursa olsun, en azından bazı kadınları denetim altına alacak şekilde “satın alınmışlardır”.
- Patriyarkanın maddi temeli asıl olarak erkeklerin kadınların emek gücü, kaynaklara erişimi ve cinsellikleri üzerindeki denetimdir.

# Kavrama dair eleştiriler

- **Fransa'daki tartişma:** patriyarka mı, toplumsal cinsiyet mi (gender) yoksa toplumsal cinsiyet ilişkileri mi? (rapports sociaux de sexe) ya da cinsel fark (sexual difference) mı?
- Fazla genel ve evrensellik varsayımı eleştirisi: zaman-dışı tarih-dışı kullanımlar.
- Kavram açıklayıcı mı yoksa betimleyici mi?
- İkili karşıtlık ve heteroseksüel varsayım eleştirisi

# Toplumsal cinsiyet kavramına geçiş

- Patriyarka kavramı 1980-90 arasında yaygın bir kullanımdadır. Ama sonra “gender” ile rekabet başlar.
- Patriyarka, Toplumsal cinsiyet (gender), toplumsal cinsiyet sistemi, toplumsal cinsiyet ilişkileri
- Cinsiyetçilik (sexism) , kadın düşmanlığı (misogyny) ve ayrımcılık (sexual- gender discrimination) terimleri
- Aynı genellik ve evrensellik ve yapı(bütünsellik) iddiası mı? Yoksa toplumsal cinsiyet kavramı farklı bir analiz aracı mı?
- Yapısal bütün ve nedenselliğin reddedilmesi. Post-yapısalcı söylemsel kuruluş mantığının öne

# Cinsiyet ile toplumsal cinsiyet arasındaki ilişki nedir?

- **Simone de Beauvoir:** “kadın doğulmaz, kadın olunur”.
- **Monique Wittig:** “kadın ancak heteroseksüel düşünce ve ekonomi sistemlerinde bir alam taşır. Lezbiyenler kadın değildir”.
- **Christine Delphy:** cinsiyetler, erkeklerin iktidarının oluşturduğu (marksist anlamda) sınıflardır. Toplumsal cinsiyet cinsiyeti inşa eder.
- **Judith Butler:** Cinsiyet, aslında toplumsal cinsiyettir. Bedenin kendisi de bir inşadır.



# Cinsiyet-Toplumsal cinsiyet

- Sex ve gender ayrımı
- **Cinsiyet:** Biyolojik farklılık, iki anatomik-fizyolojik cinsiyet ve üreme.
- Biyolojik fark nedir? Kadın ve erkek nasıl tanımlanır?
- Biyolojik cinsiyetin karmaşası: dış genitaler, iç genitaler, kromozomlar ve hormonlar: hangisi? Interseks bireyler.
- **Toplumsal cinsiyet:** tek bir alanda işlevsel bir farklılaşmadan ibaret olan bir şeyin (dişi-eril üreme) insan ve toplum yaşantısının bütününe yaygınlaştırılmasıyla ontolojik bölünme olarak algılanan cinsel farklar.
- Toplumsal cinsiyet ile cinsiyet arasındaki uyum varsayımı ya da dayatması: lgbt bireyler.

- Toplumsal cinsiyet: toplumsal roller mi, kültür mü, içselleştirme mi, toplumsal inşa mı, söylemsel inşa mı?
- Dişinin kültürel olarak “kadın”a, erilin “erkeğe” dönüştürülmesi olarak toplumsal cinsiyet. (Mathieu, Eleştirel Feminizm Sözlüğü)
- **iki temel maddi alan:**
- 1.toplumsal cinsiyetli işbölümü
- 2.üreme emeğinin toplumsal örgütlenişi. (Mathieu)
- Diğer boyutları: psikolojik davranış ve tutumların farklılaşması ve maddi kaynaklara erişimde eşitsizlik bu 2 temel toplumsal farklılaşmanın işaretleri ya da sonuçlarıdır.

# Cinsiyete dayalı işbölümü

- **Gender division of labor:** tamamlayıcı mı? yoksa erkeklerin kadınlar üzerindeki iktidarının maddi temeli mi?
- Biyolojik temelli mi toplumsal cinsiyet etkisi mi?
- \* **İki ilke:**
  - 1. Erkeklerin üretim, kadınlar yeniden üretim alanına tahsis edilmesi;
  - 2. erkeklerin daha yüksek değeri olan işlevlere ve işlere el koyması.
- **İki düzenleyici ilke:** ayrılma ilkesi (kadın işleri, erkek işleri ayrımı) ve hiyerarşi ilkesi (erkek işleri daha değerli). Kadınların görünmeyen karşılıksız emek sorunu, ev emeği
- Düzenleyici ilke sabit kalır ama biçimler zamana ve mekana göre değişir.

# Toplumsal Cinsiyet: Scott'un tanımı

- Joan Scott (Toplumsal Cinsiyet: Faydalı bir Tarihsel Analiz Kategorisi, 1986)
- **Toplumsal cinsiyet tanımı:** ikili karşıtlık olarak toplumsal cinsiyet: toplumsal cinsiyet ile kadın-erkek demek arasındaki fark nedir?
- 1. Cinsler arası kavranabilen farklılara dayalı toplumsal ilişkilerin kurucu ögesidir.
- 2. İktidar ilişkilerini göstermenin asli yoludur.

# Cinsler arası farklar

- Kültürel ve normatif ikili karşıtlık kurguları: kadınlık ve erkeklik inşaları
- İkili karşıtlığın siyaset ve toplumsal kurumlar içinde üretimi, aile, akrabalık, işgücü ve emek, eğitim ve siyaset
- Cinsel farkın ve cinsiyet kimliklerinin öznel boyutu: psikanalitik boyut, beden ve cinsellik.

# Toplumsal cinsiyet ve iktidar ilişkileri

- İktidarın doğrudan ortaya konduğu bir alan-farklılaştırmayı göstermenin asli yolu.
- İktidarın belirgin kılınmasını sağlayan kalıcı bir yöntem, iktidarın kendisini kavranmasında ve inşa edilmesinde merkezi rol
- Tüm diğer hiyerarşi, toplumsal fark, eşitsizlik ve egemenlik ilişkilerinin doğallaştırılması, meşrulaştırılması:
- Cinsel fark düşüncesi ile eşitsizlik ve şiddet ilişkisi.
- “Toplumsal cinsiyet, ırk ve sınıf” üçlüsü ve sonrası: cinsel yönelim, yaş, bedensel durum, sömürge durumu, etniklik, milliyet, göçmenlik.

# Toplumsal cinsiyet kavramının kullanımları ve eleştiriler

- **Nicole-Claude Mathieu**: toplumsal cinsiyet kavramını saptırılması:
- 1. cinsiyet temel bir paradigma işlevi görür ve tabanda, toplumsal cinsiyet sınıflandırmasının en altında dişiler, yani kadın sosyal cinsiyeti vardır.
- 2. Kadın cinsiyetinin ezilmesine hiç gönderme yapmadan eril ve dişil olan üzerine “nesnel” ve “tikelci olmayan” çalışmalar yapmak mümkün olmaktadır.
- 3. Gender bazen sex için örtmece olarak kullanılır. Cinsiyeti ile toplumsal cinsiyet ayrımını ortadan kaldırılması toplumsal cinsiyetin doğallaştırılması tehlikesini yaratır.
- 4. queer teorisi ile kadınların maruz kaldığı ezilmenin maddi ve tarihsel gerçekliği gözardı edilmektedir.

# Toplumsal Cinsiyet ve Eşitlik



# Feminizmin doğuşu

- **1700: Soylu bir kadın olan Mary Astell** “Evlilik üzerine düşünceler” adlı yazıda şunları sordu:
- “Eğer Mutlak hükümlanlık Devlet içinde gerekli değilse nasıl oluyor da aile içinde gerekli sayılıyor? “Eğer bütün insanlar doğuştan özgürse nasıl oluyor da bütün kadınlar köle doğuyor?. Çünkü kadınlar, Erkeklerin tutarsız, belirsiz, bilinmeyen, keyfi iradelerine tabi olduklarına göre bu kölelik durumu değil de nedir?
- **5 Ekim 1789:** Fransa ekmek ayaklanması küçük bir kız tarafından davul çalarak başlatıldı. Sayıları artan büyük bir kadın kalabalığını peşinden sürükledi.
- **21-22Ekim 1789:** Fransa'da Versailles'teki ekmek ayaklanmasının başını kadınlar çekiyordu.

- **1791:** Fransız devrimci ve feminist Olympe de Gouges “Kadın ve Yurttaş Hakları Bildirgesi’ni yayınladı. Muhalif fikirleri nedeniyle 1793’de giyotine gönderildi.
- **Kadının ve Kadın Yurttaşın Hakları Bildirgesi**
- **Madde 1:** Kadın özgür doğar ve erkeklerle eşit haklara sahip olarak yaşar. Toplumsal farklılıklar yalnızca genel yarar nedeniyle kabul edilebilir.
- **Madde 2:** Her siyasal topluluğun hedefi ve amacı, hem kadının hem erkeğin doğal ve devredilemez haklarını korumaktır. Bu haklar: Özgürlük, güvenlik, mülkiyet ve özellikle baskıya karşı direnme hakkıdır.

# Kadın Hareketinin Gelişimi: Birinci Dalga

- 1. Dalga. 1848-1920
- Geri Çekilme ve Ters Tepki dönemi: 1920-1960
- 2. Dalga: 1960-1980
- 3. Dalga: 1980- sonrası
- **Dalgaların oluşum ve dönüşüm dinamikleri: modern bir muhalif hareket olarak feminizmin modernliğin iki eksenini:**
  - 1. devlet ve kapitalizm ve toplumsal yapılar içinde toplumsal cinsiyet ilişkilerinin dönüşümü.
  - 2. diğer muhalif hareketler ve mücadeleyle ilişkileri

## **Birinci dalgada temel mücadeleler ve kazanımlar:**

Medeni Haklar, Siyasal Haklar: Eşitlik ve Yurttaşlık Mücadelesi. Oy hakkı, eğitim, meslekler ve işgücüne katılım, toplumsal ve gündelik yaşam

# Geri tepme ve kuluçka evresi

- 1920-1960: Geri Tepme ve Kuluçka evresi
- 1930'lar: Kadın devrimine karşı tepkiler, anti-feminizmler, psikiyatri
- Birinci Savaşın sonucu: kadınlar evlere
- Refah Devletinin Gelişiminin etkileri: aile ve refah
- Ulusal kapitalizm ve Tüketim toplumunun etkileri: tüketim odağı olarak ev ve aile, cinsiyetçi işbölümü
- İkinci dünya Savaşının etkileri: Kadın emeği
- Aileci, domestik ideolojinin ve anneciliğin güçlenmesi

- Simone de Beauvoir: İkinci Cins (1949)
- Amerika'da Civil Rights Movement (Yurttaş Hakları Hareketi) etkisi ve İrkçılığa karşı mücadele. ERA (Equal Rights Amendment) dönemi,
- Nükleer Silahlamaya ve Vietnam'da Savaşa karşı mücadele
- İş Yaşamında Ayrımcılığın Sorunları, Kennedy Kadının Statüsü Raporu 1963.
- Equal Pay Act (1964)
- Civil Right Act'e cinsiyet ayrımcılığına karşı maddenin eklenmesi (1964)
- Betty Friedan, Kadınlığın Gizemi (The Feminine Mystique) (1963). National Organisation of Women (1966)

# İkinci Dalga

- **TEMEL ESERLER'den seçmeler**
- New York Redstockings Manifesto (1969)
- Juliet Mitchell. Women: The Longest Revolution (1966)
- Women's Estate (1971), Psychoanalysis and Feminism (1974)
- Betty Theodore Roszak. Masculine/Feminine (1969)
- Kate Millett Cinsel Politika (1970)
- Shulamith Firestone. Cinselliğin Diyalektiği (1970)
- Robin Morgan. Sisterhood is Powerfull (1970)
- Anna Koedt. The Myth of Vaginal orgasm (1970)
- Mary Daly. Beyond God the Father (1973)
- Andrea Dworkin. Women Hating (1974), Pornography (1981)
- Nancy Chodorow. The Reproduction of Mothering (1978)
- Adrienne Rich. Of women Born (1977)
- Susan Brownmiller. Against Our Will (1977)

# Hareket

- **1962** İngiltere'de 200 bin kadını temsil eden 19 sendika işverenle eşit ücret sözleşmesi yaptı.
- **1963:** Amerika Birleşik Devletlerinde Başkan Kennedy, ülke çağında kadına yönelik ayrımcılığı rapor eden Kadının Statüsü Raporu'nu hazırlattı.
- **1964:** ABD'de Civil Rights Act'e (Yurttaş Hakları Yasası) cinsiyet ayrımcılığına karşı bir madde eklendi.
- **1966:** ABD'de Betty Friedan başkanlığında NOW (National Organisation of Women) kuruldu.
- **1967:** İngiltere'de kürtaj yasallaştı.
- **1969** İngiltere'de kadın sendikacıların desteklediği eşit ücret gösterisi düzenlendi.
- **1968-1978** yılları arasında bir çok alanda kadın ücretleri 3 kat ile 7 kat arasında artış gösterdi.
- **1970'de** 20 bin Leeds'li işçi (%85'i kadın) greve çıktı.
- **6 Mart 1971'de** İngiltere'de Uluslararası Kadınlar Günü kutlandı. Talepleri, eşit ücret, eğitim ve iş olanağı, serbest doğum kontrolü, kürtaj ve 24 saat kreşti.
- **1971'de** Brannan Cumberland termometre fabrikasında kadın işçiler sendikalaşmak için greve çıktılar.

- **1971:** Fransa'da kürtajın yasallaşması için 343'ler Bildirisi (yasadıőı olduğu halde kürtaj yaptırdığını ilan eden 343 kadının imzasıyla) yayınlandı.
- **1972'de** Londra'da Briant renkli baskı ve Merseyside'daki FisherBendix fabrikaları kadın işçiler tarafından iőgal edildi.
- **1972'de** İngiltere'de Chiswick'te, dayak yiyen kadınlar için ilk sığınma evi kuruldu.
- **1972'de** İngiltere'de Goodman'da çalışan işçi kadınlar eşit ücret için grev yaptılar.
- **1973'de** İngiltere'de çoğu kadın yüz binlerce hastane iőçisi ilk ulusal grevlerini yaptılar.
- **1973'de** İngiltere'de çorap fabrikasında çalışan Asyalı kadınlar ırk ayrımına karşı gösteri yaptılar.
- **1973'de** Amerika'da kürtaj yasallaştı.
- **1975:** Fransa'da kürtaj yasallaştı.



# Uluslararası Gündem

- **1975:** Birleşmiş Milletler tarafından 1975'de "Uluslararası Kadın On Yılı" ilan edilmiştir. Aynı yıl içinde Mexico City 'de Birinci Dünya Kadın Konferansı yapılmış ve ortaya çıkan Eylem Planı'nda, BM'ye üye ülkelerde kadın sorunlarına çözüm getirecek ulusal mekanizmaların kurulması önerilmiştir. Avrupa Konseyi 1979 yılında kadın-erkek eşitliğini sağlamaya yönelik ilk komitesini kurmuştur. Bunu 1987 yılından itibaren fonksiyonları genişletilmiş diğer komiteler izlemiştir.
- **1979:** Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 1979 yılında Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi kabul edilmiş, 1980 yılında üye ülkelerin imzasına açılmıştır. 18 Mart 2005 tarihi itibariyle 180 ülke sözleşmeyi onaylamış, 98 ülkede imzalamıştır.
- **1980:** İkinci Dünya Kadın Konferansı 1980 yılında Kopenhag'da yapılmıştır.
- **1985:** Üçüncü Dünya Kadın Konferansı 1985 yılında "Kadın İçin Eşitlik, Kalkınma ve Barış konularında Birleşmiş Milletler Kadın On Yılı'nın Başarılarının Gözden Geçirilmesi ve Değerlendirilmesi" amacıyla Nairobi'de yapılmıştır. Konferansta "Kadının İlerlemesi İçin Nairobi İleriye Dönük Stratejileri" kabul edilmiştir.

- **1992** yılında Avrupa Konseyi bünyesinde Kadın Erkek Eşitliği Yönetim Komitesi (CDEG) kurulmuştur. CDEG, Konsey içerisinde kadın-erkek eşitliği konusundaki en öncelikli kuruluştur.
- **1995: Dördüncü Dünya Kadın Konferansı ise 1995 Pekin'de** gerçekleştirilmiştir. Bu Konferans ile ulusal mekanizmalar eylem planlarının en önemli bölümlerini oluşturmuştur. 189 ülke temsilcilerinin katılımıyla gerçekleştirilen Konferansın sonucunda Pekin Deklarasyonu ve Eylem Platformu isimli iki belge kabul edilmiştir.
- Toplumsal Cinsiyet Eşitliği, 1992 BM Çevre ve Kalkınma Konferansı, 1993 İnsan Hakları Dünya Konferansı, 1994 Uluslar arası Nüfus ve Kalkınma Konferansı, 1995 Dünya Kalkınma Zirvesi, 1996 İnsan Yerleşimleri Habitat II.Konferansı, 1996 Dünya Gıda Zirvesi başta olmak üzere 1990'lı yıllarda , gerçekleşen uluslar arası Konferansların gündemine alınarak uluslararası gündeme entegre edilmiştir.

# PEKİN DEKLARASYONU: 12 KRİTİK ALAN

- [Pekin Deklarasyonu ve Eylem Planı](#) (Beijing Declaration and Platform for Action) ve içerdiği 12 kritik alan 1995 yılından sonra BM'deki kadının insan hakları gündemini belirlemekte etkili olmuştur.
- Pekin Deklarasyonu ve Eylem Planı'nda bahsedilen 12 kritik alan şunlardır:
  - Kadınların sırtında bulunan devamlı ve artan yoksulluk yükü
  - Eğitim ve öğretimdeki eşitsizlikler ve yetersizlikler, bunlara ulaşmadaki eşitsizlik
  - Sağlık ve bağlantılı hizmetlerdeki eşitsizlikler ve yetersizlikler, bunlara ulaşmadaki eşitsizlik
  - Kadına yönelik şiddet
  - Silahlı veya diğer türden çatışmaların, yabancı işgali altında yaşayanlar dahil, kadınlar üzerindeki etkileri
  - Ekonomik yapılarda ve politikalarda üretime yönelik her tür faaliyette ve kaynaklara ulaşmada eşitsizlik
  - Yetki ve karar almanın bütün düzeylerde paylaşılmasında kadınla erkek arasındaki eşitsizlik
  - Kadının ilerlemesini sağlayacak bütün düzeylerdeki mekanizmaların yetersizliği
  - Kadının insan haklarına saygı eksikliği, bu hakların yaygınlaştırılması ve korunmasında yetersizlik
  - Kadının klişeleştirilmesi ve özellikle medya olmak üzere kadının bütün iletişim sistemlerine katılımında ve ulaşabilirliğinde eşitsizlik
  - Doğal kaynakların yönetiminde ve çevrenin korunmasında toplumsal cinsiyete dayalı eşitsizlikler
  - Kız çocuklarına karşı sürekli ayrımcılık ve kız çocuklarının haklarının ihlali

# CEDAW (1979)

- BM bünyesindeki 8 insan hakları sözleşmesinden biridir. Bağlayıcılığı olan bir sözleşmedir.
- “Uluslararası Kadın Hakları Bildirgesi” olarak tanınır.
- Kadınlara karşı ayrımcılığı tanımlar ve buna son verilmesi için alınacak önlemleri belirler.
- 23 bağımsız uzmandan oluşan CEDAW komitesi tarafından, taraf devletlerin 4 yılda bir verdikleri raporlar üzerinden denetlenir.
- 1999 yılında CEDAW İhtiyari (seçmeli) Protokol kabul edilmiştir. Protokol, kişi ve grupların CEDAW Komitesine doğrudan başvurmasını mümkün kılar.

# KADININ İNSAN HAKLARI: ULUSLARARASI KRİTERLER

- CEDAW ve AB Müktesebatı ve Avrupa Parlamentosunun kadının insan haklarına dair temel ölçütleri:
- Kadının insan hakları insan hakları yelpazesinin bütünü üzerinden tanımlanır. Kadının insan haklarının korunması bütün insan haklarının kadınlar için erkeklerle eşit biçimde tanınması, korunması ve ihlallerin önlenmesi demektir.
- Bu anlayış, sadece kadınlara şiddete karşı çıkmayı değil, ekonomik, sosyal ve siyasal tüm alalarda yapılan ayrımcılığa karşı çıkmayı gerektirir.

- Kadına karşı şiddet tüm alanlardaki ayrımcılığın bir sonucu olarak görülür.
- Kadın hakları ihlalleri tüm toplumu saran yoksulluk, eğitimsizlik ve bilinçsizlik gibi sorunlarla birlikte varolmakla birlikte, bunlar ayrımcılık için mazeret olarak görülemez.
- Kadınlar, ataerkil yapılar nedeniyle, tüm toplumu saran siyasi ve toplumsal sorunlardan farklı ve daha ağır biçimlerde etkilenmektedirler.
- Kadının insan haklarına bütüncül bir yaklaşım gerekir. Bu doğrultuda kadının insan haklarının korunmasında sorumluluk başta devlet ve kamu kurumları olmak üzere gerçek ve tüzel kişilere, sivil topluma, özel sektöre ve medyaya yaygınlaştırılmıştır. Devlet, tüm aktörlerin ihlallerini önlemekle sorumludur.
- Kadının insan hakları evrenseldir, bütün kadınlar için geçerlidir ve bu hakların inanç, gelenek, töre vb nedenlerle ihlal edilmesi kabul edilemez.
- Kadının insan haklarını yasal olarak tanımak yetmez, uygulamada önümüze çıkan toplumsal ve kültürel yapılarla (ayrımcı, cinsiyetçi kültürel önyargı ve inançlar vb) mücadele önemlidir.

# Günümüzde Feminizm ve Eşitlik Sorunu

**1980 sonrası gelişmeler:** küreselleşme, ulus-devlet ve refah devletinin gerileyişi, neo-liberalizm, yapısal uyum politikaları, post-fordizm ve yoksullaşmanın, savaşlar ve etnik çatışmaların etkileri

**Siyasal hareketler ve muhalif tarzlar:** muhafazakarlaşma, köktendincilik, etnik azınlıklar, kimlik politikaları. Alttan küreselleşme, alternatif küreselleşme hareketleri, 2000'lerin kitle hareketleri.

Günümüzde küresel bazda eşitsizliğin genel görünümü:

**Gender Gap Report (2014) verileri**

# Feminist Hareketin Durumu:

- Küreselleşme dinamikleri, küresel-yerel gerilimi
- Uluslararası Anlaşmalar ve ulusal mekanizmalar
- Sivil toplum dinamikleri, STÖ'ler ve etkileri
- Hareketin söylemi ve dönüşümü: küresel konular, demokrasi ve insan hakları, kurumsal ve kamusal mekanizmalar,(gender mainstreaming, olumlu ayrımcılık) siyasal temsil sorunları ve toplumsal cinsiyet ve lgbt ve transgender gündemi.